

ACI KAYIBIMIZ

Derneğimizin 1 No. lu azası ve kurucularından ilk Dernek Başkanımız ve Mecmuamızın Dernek namına sahipliğini uzun zaman deruhte eden M. Cemal ARTÜZ aramızdan ebediyen ayrılmış bulunuyor.

Tabiat sevenler kadar Türk maarif camiası da onun anı ölümü ile en kıymetli rüknlerinden birisini kaybetti. Bütün bir ömür boyunca, öğrenmek ve öğretmek azmi ve ateşi onun yolunu aydınlatan bir meş'ale oldu. Kendisinin büyük bir aşkla bağlandığı Tabiatı, yetiştirdiği binlerce talebesine de sevdirmesini bildi. 43 senelik meslek hayatında, gittiği her irfan yuvasında, akvaryumlar, teraryumlar veya basit kavanozlarla tabiatı ve canlılığı derslerine sokarak gayesine ulaşmaya çalıştı:

«Tabiat derslerini yalnız kitap ve levhalardan takrir etmek kör-

pe zihinlerde tabiat aşkı değil, nefreti yaratır» derdi. «Çocuğa bir kurbağa elletiniz ki siyil olmayacağını bizzat müşahede etsin; Yılanın da zehirsizi olduğunu kertenkelenin sevimliliğini gözleri ile görsün ve bunları gördüğü yerde öldürmeye çalışmaktan vaz geçsin..»

Onun derslerini takip etmiş olan talebeler her gün Tabiat alemi-
nin başka bir cephesinin sınıflarında, laboratuvarlarında veya mek-
teplerinin bahçe ve civarında önlerine serildiğini gördüler

Cemal ARTÜZ 1888 (1304) senesinde Kastamonu'da doğdu. Ba-
bası Mehmet Evliya Annesi Şerife hanımdır. İlk tahsilini müteakip
Askerî Rüştiye üçüncü sınıfından riyaziye hocasının ısrarı ile Mülki-
ye idadisine geçti. Bunu müteakip İstanbul Darülmuallemi âliye ve
Darülfünûn Fen şubesinden 328 senesinde mezun oldu. 7 ay kadar
süren Avrupa, (Cenevrede) tahsilinden 2 inci Cihan harbinde vata-
nî vazifesini yapmak üzere ayrılmak mecburiyetinde kaldı

Ayrıca Eczacı mektebinden de mezun oldu, fakat öğretmenlik
mesleğine o kadar bağlanmıştı ki, bu son tahsilinden ancak 1 hafta
kadar faydalandı, tekrar öğretmen olarak çalışmasına devam etti.

43 seneyi bulan meslek hayatında ilk önce Darülfünun ihtiyat
sınıfı Tabiiye muallimliği ve aynı zamanda Darülmuallimini âliye
Tabiiye muavinliği ile işe başladı. Bundan sonra uzun müddet İstan-
bul Erkek Muallim mektebi müdür muavinliği ve Ziraat ve Tabiiyat
muallimliğinde bulundu.

Bundan sonra sırası ile: Bursa Kız Muallim mektebi müdürlüğü,
Kandilli Kız Lisesi, Beyoğlu Erkek Lisesi, Yüksek Öğretmen Okulu,
Kabataş Erkek Lisesi müdürlükleri ile Beyoğlu Kız Lisesi Tabiiye
öğretmenliği yaptı. Ve nihayet 1953 senesi 13 Temmuzunda çok sev-
diği meslek hayatından ve talebelerinden 65 yaşını doldurması dola-
yısıyla ayrılmak mecburiyetinde kaldı. Talebelerinden ve sınıfın büyü-
leyici havasından ayrılmak ona çok acı geldi 3 senedir sık sık gelen
kalp krizleri dahi onun hayatini ve neş'esini bu acı kadar sarsa-
mamıştı, çok kısa süren tekaütlük aylarında 43 senenin verdiği iti-
yatla her akşam kitaplarına kapanır veya bahçede tavukları ve çi-
çekleri ile oyalanmaya çalışırdı.

Nihayet 25 Kasım 1953 Çarşamba günü saat 18 de anî gelen bir
kalp krizi ile birkaç saniye içinde aramızdan ebediyen ayrıldı.

Türk Biyoloji Derneğinin ilk reisliğini deruhte etmiş, Derneğin
yaşamasi ve Dergimizin çıkarılmasında canla başla uğraşmış 1 No-
lu azamızın hatırası bütün Dernek ve Meslek arkadaşlarının kalbin-
de ebediyen yaşıyacaktır.

T. B. D.